

NOTĂ INFORMATIVĂ
Săptămâna Europeană a Mobilității, 16–22 septembrie 2026
„Mobilitate pentru toți” – mobilitate sănătoasă, sigură și accesibilă pentru fiecare generație

În perioada **16–22 septembrie 2026** este marcată **Săptămâna Europeană a Mobilității** – una dintre cele mai importante inițiative europene de promovare a mobilității urbane durabile și a schimbării comportamentelor în favoarea deplasărilor active, transportului public și a soluțiilor de transport mai curate.

Campania oferă autorităților publice, comunităților, instituțiilor de învățământ, organizațiilor societății civile, mediului de afaceri și cetățenilor oportunitatea de a promova alternative sustenabile de deplasare și de a identifica soluții care contribuie la reducerea utilizării excesive a automobilului, diminuarea poluării aerului și crearea unor localități mai sigure, mai incluzive și mai favorabile sănătății.

Săptămâna Europeană a Mobilității a devenit, în timp, o amplă platformă de mobilizare comunitară. În anul 2025, peste **2 700 de orașe și localități din 46 de țări** au participat la campanie, iar peste 900 de organizații, instituții de învățământ, autorități locale, întreprinderi și inițiative civice au înregistrat acțiuni de mobilitate.

Tema anului 2026: „Mobilitate pentru toți”

Ediția din anul 2026 se desfășoară sub tema **„Mobilitate pentru toți”**, cu un accent special pe echitatea între generații. Mesajul central pornește de la ideea că mobilitatea durabilă trebuie să fie accesibilă fiecărei persoane, indiferent de venit, locul de trai, sex, vârstă sau abilități. În același timp, nevoile de deplasare diferă semnificativ pe parcursul vieții. Copiii, adolescenții și tinerii, adulții, persoanele vârstnice și persoanele cu dizabilități se confruntă cu bariere și necesități distincte atunci când utilizează spațiul public și sistemele de transport. Din această perspectivă, un sistem de mobilitate cu adevărat incluziv trebuie să ofere opțiuni diverse, sigure, fiabile, accesibile și adaptate diferitelor etape ale vieții, atât pentru generațiile actuale, cât și pentru cele viitoare.

Tema din acest an invită comunitățile să privească mobilitatea nu doar ca pe o problemă de transport, ci ca pe un element care influențează sănătatea, participarea socială, accesul la educație, muncă și servicii, autonomia personală și calitatea vieții.

Mobilitatea – un determinant important al sănătății

Pentru sănătatea publică, mobilitatea reprezintă mult mai mult, decât deplasarea dintr-un punct în altul. Modul în care sunt organizate localitățile și opțiunile de deplasare disponibile populației, influențează nivelul de activitate fizică, calitatea aerului, riscul de traumatisme rutiere, accesul la servicii și oportunitățile de participare socială.

Posibilitatea de a merge pe jos sau cu bicicleta în condiții de siguranță, existența unui transport public accesibil, calitatea trotuarelor și a spațiilor publice și proximitatea serviciilor pot crea un mediu care încurajează sau, dimpotrivă, limitează comportamentele sănătoase. Prin urmare, intervențiile asupra mobilității au un potențial semnificativ de a

contribui simultan la mai multe obiective de sănătate publică: creșterea activității fizice, prevenirea bolilor netransmisibile, îmbunătățirea calității aerului, prevenirea traumatismelor și reducerea inegalităților în sănătate.

Mobilitatea activă – mișcare integrată în viața de zi cu zi

Mersul pe jos și ciclismul sunt nu doar modalități de transport, ci și forme de activitate fizică accesibile care pot fi integrate în rutina zilnică. În contextul în care activitatea fizică insuficientă reprezintă unul dintre factorii comportamentali importanți pentru apariția bolilor netransmisibile, facilitarea mersului pe jos, a ciclismului și a altor forme de deplasare activă poate contribui la prevenirea bolilor cardiovasculare, diabetului zaharat de tip 2, obezității și altor afecțiuni cronice.

Unul dintre avantajele mobilității active este faptul că nu presupune neapărat rezervarea unui timp separat pentru sport. Drumul spre serviciu, școală, magazin, instituții sau alte destinații poate deveni o oportunitate de mișcare.

În acest sens, Săptămâna Europeană a Mobilității completează foarte bine acțiunile desfășurate în Republica Moldova în luna septembrie în domeniul prevenirii bolilor netransmisibile și Campania națională „**Fiecare mișcare contează. Pentru tine. Pentru sănătatea ta.**” Mesajul comun poate fi exprimat simplu: **”Mai mult mers pe jos și mai multe deplasări active înseamnă mai multă mișcare în fiecare zi .**

Mobilitate pentru toate generațiile

Perspectiva echității între generații este deosebit de relevantă pentru sănătatea publică:

- Pentru **copii**, mobilitatea sigură înseamnă posibilitatea de a ajunge la școală, locurile de joacă și activitățile comunitare fără a fi expuși inutil riscurilor din trafic.
- Pentru **adolescenți și tineri**, accesul la mers pe jos, ciclism și transport public sprijină independența, participarea socială și adoptarea unui stil de viață activ.
- Pentru **adulți**, deplasarea activă poate reprezenta una dintre cele mai simple modalități de integrare a mișcării într-un program cotidian aglomerat.
- Pentru **persoanele vârstnice**, un mediu accesibil, lipsit de bariere, cu trotuare adecvate, locuri de odihnă, spații verzi și transport public accesibil contribuie la menținerea autonomiei, mobilității și participării sociale.

Același principiu este valabil pentru persoanele cu dizabilități și pentru cele cu mobilitate redusă. Atunci când străzile, transportul și spațiile publice sunt proiectate pentru cei mai vulnerabili utilizatori, întreaga comunitate beneficiază.

Mobilitatea, calitatea aerului și mediul urban

Transportul influențează și calitatea mediului în care trăim. Reducerea utilizării individuale a automobilului, dezvoltarea transportului public și promovarea deplasărilor active pot contribui la reducerea emisiilor și la îmbunătățirea calității aerului.

Din perspectiva sănătății publice, beneficiile pot fi multiple: mai multă activitate fizică, un mediu mai puțin poluat, reducerea zgomotului, utilizarea mai eficientă a

spațiului public și crearea unor localități mai prietenoase pentru oameni. Campania subliniază că mobilitatea curată îmbunătățește viața de zi cu zi și că mobilitatea nu înseamnă doar transport, ci și aer mai curat, spații publice mai bune, sănătate și o calitate mai bună a vieții.

Un mesaj important al ediției 2026 este, că mobilitatea nu trebuie analizată doar prin prisma infrastructurii. Accesul la transport și la spațiul public facilitează întâlnirile dintre oameni, accesul la educație, cultură, agrement, servicii sociale și medicale și participarea la viața comunității. În acest sens, mobilitatea poate deveni un factor de coeziune socială și incluziune.

Campania încurajează inclusiv dialogul între generații. Persoanele de vârste diferite pot avea experiențe, abilități și necesități diferite de deplasare, iar implicarea lor în identificarea soluțiilor locale poate conduce la intervenții mai realiste și mai echitabile. Este important ca autoritățile și comunitățile să analizeze nu doar viteza sau eficiența deplasării, ci și siguranța, confortul, accesibilitatea și posibilitatea de utilizare a spațiului public de către persoane cu ritmuri și capacități diferite de deplasare.

22 septembrie – Ziua fără mașini

Săptămâna Europeană a Mobilității culminează tradițional cu **Ziua fără mașini – 22 septembrie**. Evenimentul oferă comunităților posibilitatea de a experimenta temporar o utilizare diferită a spațiului public și de a demonstra cum poate arăta o localitate în care mai mult spațiu este oferit pietonilor, bicicliștilor, copiilor și activităților comunitare.

Din perspectiva sănătății publice, **Ziua fără mașini** poate fi valorificată nu doar ca eveniment simbolic, ci ca oportunitate pentru promovarea mersului pe jos, activității fizice, calității aerului și interacțiunii comunitare.

Rolul specialiștilor de sănătate publică

Săptămâna Europeană a Mobilității oferă un bun context pentru consolidarea colaborării cu autoritățile publice locale, instituțiile medico-sanitare, instituțiile de învățământ, centrele de tineret, organizațiile societății civile, mass-media și alți parteneri locali. Rolul ANSP este orientat preponderent spre **dimensiunea de sănătate publică a mobilității**, fără substituirea atribuțiilor autorităților responsabile de transport și infrastructură.

În cadrul activităților locale pot fi promovate următoarele direcții:

- informarea populației despre legătura dintre mobilitatea activă, activitatea fizică, prevenirea BNT, calitatea aerului și bunăstare;
- promovarea mersului pe jos și a ciclismului pentru deplasările scurte, în condiții de siguranță;
- susținerea acțiunilor „La școală pe jos”, „La serviciu fără mașină”, a plimbărilor comunitare și a activităților intergeneraționale;
- organizarea, împreună cu APL și partenerii, a unor activități dedicate **Zilei fără mașini – 22 septembrie**;

- promovarea traseelor pietonale, a parcurilor și a altor spații accesibile pentru activitate fizică;
- organizarea unor discuții cu comunitatea privind barierele întâmpinate de copii, vârstnici și persoanele cu mobilitate redusă;
- promovarea transportului public și a combinării acestuia cu mersul pe jos;
- realizarea de activități educaționale în școli și comunități despre mobilitate, sănătate, siguranță și calitatea aerului;
- integrarea mesajelor Săptămânii Europene a Mobilității în Campania „**Fiecare mișcare contează**”;
- identificarea și mediatizarea exemplelor pozitive și a soluțiilor locale care facilitează mobilitatea activă și sănătoasă.

Aceste activități nu necesită întotdeauna intervenții complexe. O plimbare comunitară, o zi de deplasare activă la serviciu, promovarea unui traseu pietonal existent, o lecție într-o școală sau o discuție cu APL privind barierele pentru pietoni pot constitui intervenții concrete de promovare a sănătății.

Ce mesaje promovăm în 2026?

Comunicarea către populație trebuie să fie pozitivă, accesibilă și să evite culpabilizarea persoanelor care utilizează automobilul atunci când nu dispun de alternative reale. Accentul poate fi pus pe posibilitate și alegere:

- ✓ **Alege să mergi pe jos atunci când poți.**
- ✓ **Folosește bicicleta, acolo unde este sigur.**
- ✓ **Alege transportul public, atunci când este disponibil.**
- ✓ **Transformă deplasările zilnice în oportunități de mișcare.**

În același timp, mesajele adresate autorităților și comunităților trebuie să sublinieze faptul că alegerile sănătoase sunt mai ușor de realizat atunci când mediul le susține - străzi sigure, transport accesibil, trotuare utilizabile, spații verzi și trasee pentru deplasare activă înseamnă condiții mai bune pentru sănătatea populației.

Mobilitatea influențează sănătatea în fiecare zi.

O comunitate în care oamenii pot merge în siguranță, pot utiliza transportul public, au acces la spații verzi și se pot deplasa indiferent de vârstă sau capacități este o comunitate mai sănătoasă și mai echitabilă.

Mai multă mobilitate activă înseamnă mai multă mișcare. Mai multă mișcare înseamnă mai multă sănătate. Mobilitate pentru toți – astăzi și pentru generațiile viitoare.